

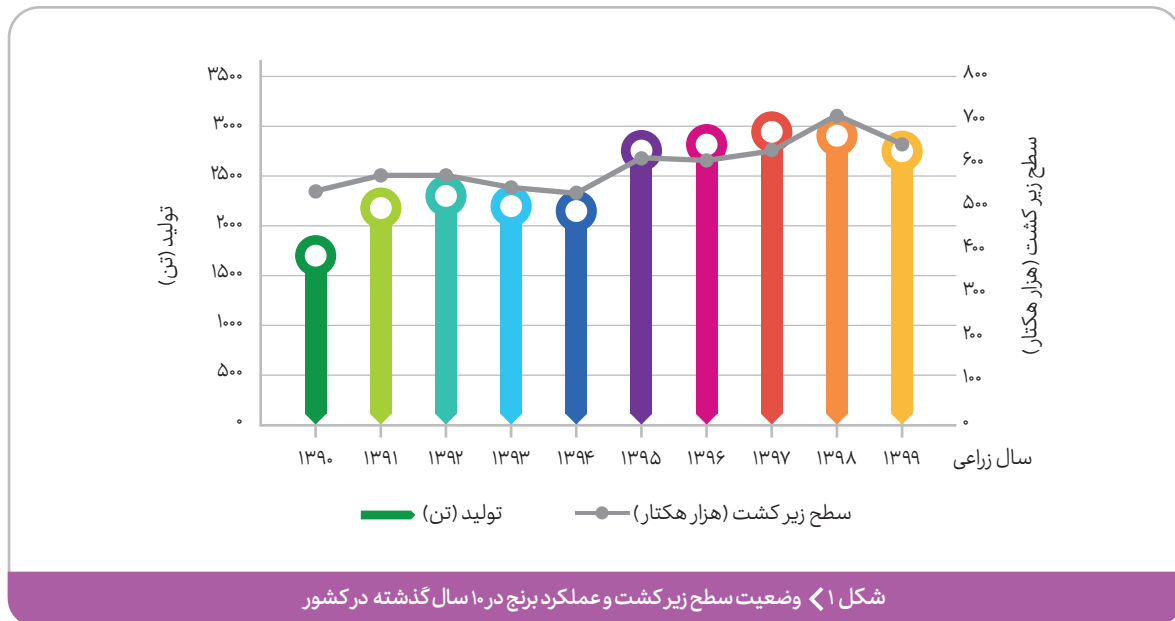

"ستایش" رقم جدید برنج با کیفیت پخت مطلوب مناسب کشت در مناطق سرد و معتدل کشور

موسسه تحقیقات برنج کشور^۱، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کهگیلویه و بویراحمد^۲

۶ بیان مسئله

برنج غذای اصلی بیش از نیمی از مردم جهان بوده و تولید جهانی این غله در دهه‌های اخیر افزایش زیادی داشته است. برنج غذای اصلی مردم ایران بعد از گندم می‌باشد. علیرغم اینکه ایران دارای حدود ۶۰۰ هزار هکتار سطح زیر کشت برنج با تولید حدود ۳/۲ میلیون تن شلتوک و حدود دو میلیون تن برنج سفید است؛ همچنان نیازمند واردات حدود یک میلیون تن برنج سفید در سال می‌باشد.

۱- رهام محتشمی، محمدرضا چاکرالاحسینی، کاووس کشاورز، عباس صلاحی اردکانی، و فرامرز روزبهی
 ۲- مریم حسینی چالشتی، فریدون پاداشت، مهرزاد الله قلی پور، و محمدرضا جزائری

با توجه به تغییرات اقلیمی چند ساله اخیر و کمبود آب تهیه ارقامی که بتوانند با مصرف آب کمتر عملکرد بیشتری داشته باشند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از آنجایی که تنش‌های محیطی مانند سرما، خشکی و گرما بهم مرتبطند. رقم جدید برنج "ستایش" نیز در آزمایشات نشان داد که متحمل به سرما و کم‌آبی می‌باشد.

6 معرفی دستاورد

رقم جدید ستایش حاصل از خزانه ژنی بین‌المللی برنج متحمل به سرما (IRCTN). این رقم میان‌رس، متحمل به سرما و کم‌آبی، ورس و ریزش دانه است. دارای متوسط ارتفاع بوته مناسب (۹۰ سانتیمتر)، وضعیت خروج خوشه از غلاف به صورت کامل بوده، رنگ خوشه زرد روشن و ریشک کوتاهی دارد، متوسط طول خوشه ۱۸ سانتیمتر، وزن هزار دانه ۲۳ گرم و میانگین عملکرد شلتوک آن ۷/۷ کیلوگرم در هکتار است. این رقم به هنگام رسیدن یکنواخت بوده و حساسیت به خوابیدگی و ریزش دانه ندارد و یک تا دو هفته نسبت به توده‌های محلی چمپا و گرده زودرس‌تر است. همچنین این رقم مقاوم به آفات و بیماری‌ها به ویژه بیماری بلاست و پوسیدگی طوقه است.

رقم جدید برنج "ستایش" از نظر کیفی دارای عطر و طعم قوی، درصد تبدیل بالا، میزان آمیلوز متوسط، قوام ژل و درجه حرارت ژلاتینی شدن متوسط است. و با داشتن ۷۴/۸ درصد کل تبدیل و ۵۲/۲ درصد برنج سالم کیفیت تبدیل خیلی خوبی دارد و با طول دانه بیش از ۶ میلی‌متر جزو گروه برنج‌های دانه بلند تا متوسط محسوب می‌شود.

6 فرایند تجاری‌سازی دستاورد

در سال جاری سطحی حدود ۱۵۰۰ مترمربع از اراضی تحت نظارت مرکز تحقیقات کشاورزی کهگیلویه و بویراحمد به رقم جدید برنج "ستایش" اختصاص یافته که پس از تولید بذور مادری و گواهی شده برای تولید تجاری در اختیار شالیکاران قرار خواهد گرفت.

6 پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

- ۱ پیش بینی سطح زیر کشت رقم جدید برنج "ستایش": ۳۰۰۰ هکتار
- ۲ افزایش عملکرد در واحد سطح (نسبت به رقم چمپای محلی): ۱/۱ تن برنج سفید در هکتار
- ۳ افزایش تولید در ۳۰۰۰ هکتار: ۳۳۰۰ تن برنج سفید به ارزش ۱۴۸۵ میلیارد ریال
- ۴ درآمد ناخالص اضافی هر هکتار کشت رقم جدید: ۴۹۵ میلیون ریال